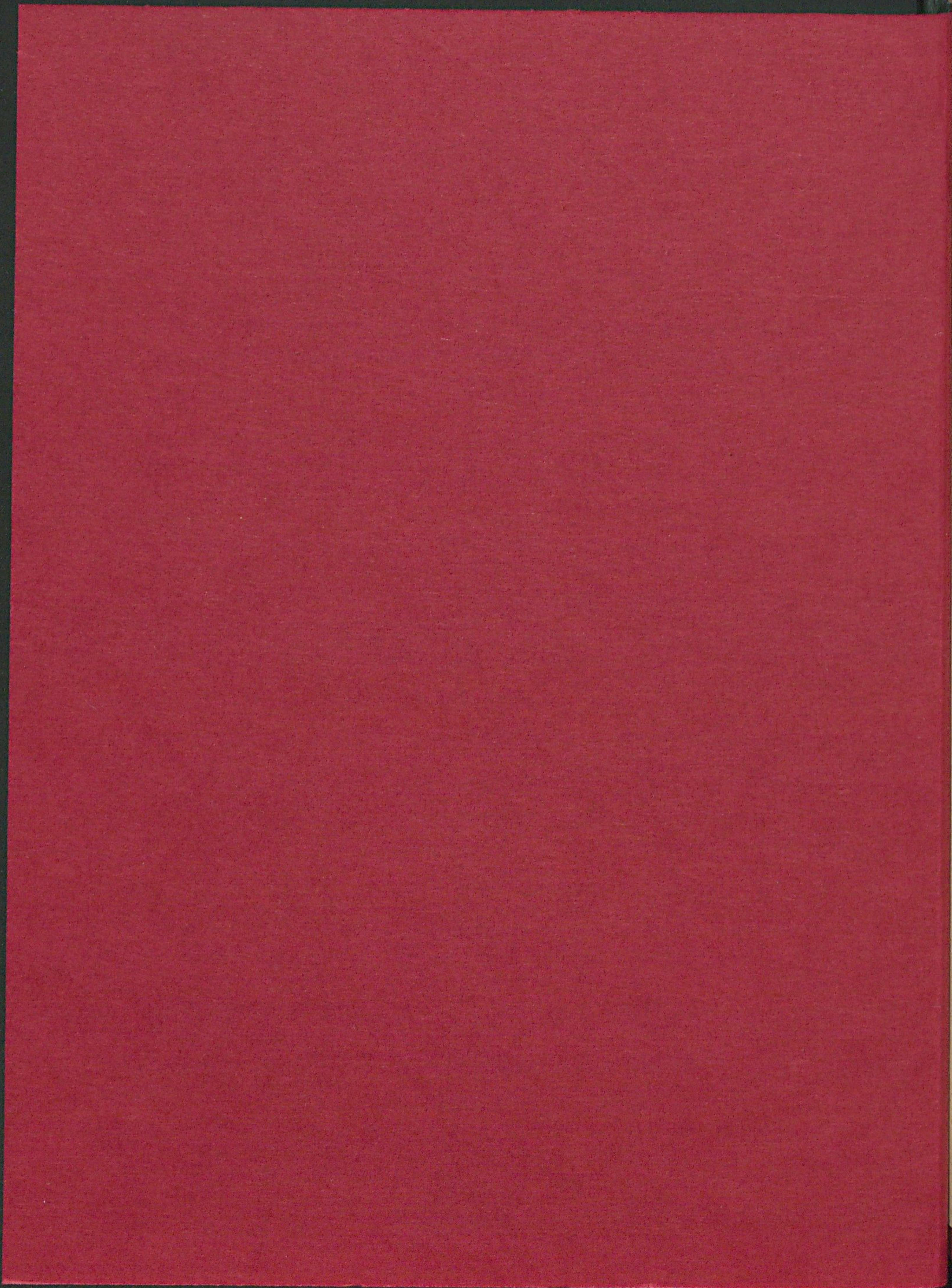

05

A

1868

C
M
M
I

DISPUTATIO HISTORICA
De
Columnis Sethianis,

*NB. Cluv. Epist. Hist.
p. 4. hos columnas
non adhibet*

quam
in Florentissimâ Leucoreâ,
SUB PRÆSIDIO
VIRI

Maximè Reverendi, Amplissimi & Excellentissimi,
DN. ÆGIDII Strauchens /
S.S. Theolog, Doctoris, & Collegii Theologici
Asessoris Gravissimi, nec non Historiarum
Prof: P. longè Celeberrimi,

*DN. Præceptoris, Patroni, Hospitis ac Consanguinei sui omni hono-
ris & observantia cultu aeternum Devenerandi
atq; Colendi,*
publicè Eruditorum Examine
sistit

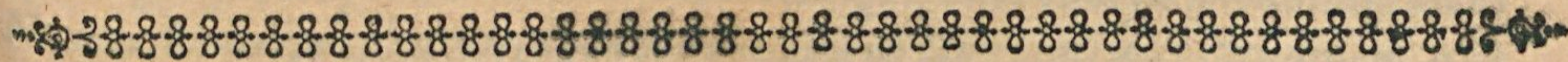
A. & R.

M. ÆGIDIUS Strauch /

In Auditorio Majori

d. 10. Julii Ao. 1669.

horis matut.

WITTEBERGÆ

Literis MICHAELIS MEYERI, Anno cl. 1669. LXIX.

Columnas Octavianas
1868

in Bibliotheca
S. P. R. A. S. I. D. I. O.
V. I. R. I.

DM. P. R. A. S. I. D. I. O.
S. S. Theolog. D. N. E. G. I. D. I. I.
Collegii Theologici
non librorum
D. N. E. G. I. D. I. I.

8981 A 50

M. A. E. G. I. D. I. I. S. G. R. A. M. M. A.

in Auditorio

d. 10. Julii 1868

h. h. h.

1868

MITTERRICH

Licentia Michaelis MEXER, Anno d. 1868.

VIRO EXCELLENTISSIMO,

DNO. AUGUSTINO **Strauch**,

COMITI PALATINO CÆSAREO,

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI ELECTORIS

SAXONICI

CONSILIARIO INTIMO,

EJUSDEMQUE SERENISSIMÆ CELSI-
TUDINIS

AD COMITIA IMPERIALIA RATISBONENSIA

LEGATO SPLENDIDISSIMO,

DOMINO PATRONO AC PATRUELI SUO

OBSERVANTIA FILIALI PERPETIM

COLENDO

SE SUAQUE OMNIA SACRA ESSE JUBET!

EXCELLENTISSIME DOMINE,

*Non agrè feres, quod humillimè expeto, exiguis hisce chartis splendidissimum
Nomen Tuum præfixum legi, sed condonabis ob sanguinis necessitudinem, quæ
Tecum mihi intercedit, si quid audax nimium peccavero, dum officiosus vo-*

Ja(

luis

luis videri. Scilicet dum recordor maturè, quod habeam, quos sequar, nihilq; me dedecere magis, quam laudatissimis Majorum meorum vestigiis non ubiq; insistere, quo ire licet, pergo alacriter auscultando Præceptoribus meis Optimis, quos in hac Inclytâ Leucoreâ sum nactus, coquendo iterum animæ pabulum, quod à Tantis Magistris accepi, ut vertatur tandem in succum & sanguinem mentis meæ, periclitando deniq; ingenii vires, & quid Musarum dapibus expletus valeam. Ita tempus transigere soleo in Celeberrimâ Leucoreâ. Atq; hoc ipsum testabitur, nisi fallor, præsens meum Academicum specimen, in quo ostendere laboro, frustra nonnullos, ut eruditionem primi orbis cognoscant, Sethianas Columnas quærare, quæ nullibi nisi in Utopiâ collocatæ mihi videntur, vel ad ripam fluminis Sabbatici, in qua cygni, morti proximi,

Dulcia defæta modulantur carmina lingua.

Non insulto quidem Auctores, qui à Josepho decepti, fabulam hanc alioquin satis quidem absurdam veram esse crediderunt Historiam, quam ille de prisæ sapientiæ reliquiis annotavit, sed Fabulæ tamen indicia, à me observata, cum Eruditis communico. Caterum nulli alteri, quam TIBI, LEGATE SPLENDIDISSIME, debebantur hæ chartæ, ut officiosissimum nempe animum meum declararem Tibi, pro acceptis beneficiis agerem grates & favorem deniq; Tuum plus quam paternum, quem expertus sum hætenus, abundantius in me derivarem; Tu, Excellentissime VIR, quæ incomparabilis Tua erit benignitas, optimè, quod precor denuo, omnia interpretaberis, valebisq; cum Splendidissimâ Tuâ Familiâ ad arbitrium felix & ego dum vixero, audire expeto.

Excellentiæ Tuæ

Subjectissimus & filiali
obsequio adstrictus
Cliens

M. ÆGIDIUS Strauch.

DE origine Scripturæ & literarum

gravissimæ inter Auctores oriuntur controversiæ; Nonnulli enim literas ab æterno originem suam habere arbitrantur, inter quos primum obtinet locum eximius naturæ scrutator *C. Plinius*, qui *Libr. 7. Hist: Nat: c. 56.* Literis illis æternitatem tribuit. Profanam hanc & paganam Literarum æternitatem, dicente celeberrimo *Bangio*, *Plinio* tanquam *Ethnico & Atheo* indulgit *Jacobus Salianus* *Tom: 1. Annalium Eccles: p. 119.* his verbis: *Ita licuerit dicere, mundi ortum & ejus Auctorem ignorantibus rectius dicturo si æternam literarum scientiam apud æternum DEÛ fuisse dixisset, eamq; postea ipsius benignitate communicatam mortalibus.* Quicquid verò hac de re sentiendum sit, manifestum est, cum primo statim intuitu ipsius absurditas deprehendatur. Alii autem literarum originem à tempore antediluviano derivandam putant, sed in hac re iterum permulta dantur sententiarum divortia. Nam nonnulli *Adamo* literarum originem tribuunt, dicentes: *Adamum* animadvertentem, se, in expiabili peccato commisso, non solum obscuram omnium rerum sibi fecisse memoriam, sed etiam magnam vim imprudentiæ ipsius animum penitus perturbasse, primum, memoriæ juvandæ causa, literarum inventorem fuisse. Vid: *D. Bangi: Exercit: 1. de Liter: Natal: Quæst: III.* Alii literarum Auctorem faciunt *Henochum*, unde & ipsius scripta, etsi adulterina, adhuc hodierno die in *Æthiopia* monstrata, magno in pretio habentur. Conf: *B. Job: Henric: Ursin p. 208.* Putant enim, *Henochi* librum ad diluvium usq; propositum, & tempore diluvii in *Arca Noæ* conservatum fuisse. Inter illos, qui hunc librum ostendere haud recusarunt, fuerunt etiam *Comes Mirandulanus*, qui *Capnio Henochi Codicem*, ingenti soluta pecuniæ summa, tribuit, & *Wilhelmus Postellus*, qui istum librum pro inestimabili thesauro habuit.

A

Confer:

Confer: Maximè Reverendus atq; Excellentissimus DN.D.
Agid: Strauch, Hospes & Consanguineus meus omni honoris
ac observantiæ cultu æternum Devenerandus, in Præl: suis Publ:
In horum sententiam non ægrè inclinat *Jacobus Bulduc*, qui
lib. 1. c. 14. *Noachus*, inquit, mandavit, *Scripta Henochi diligen-*
ter conservari, & reposuit in Arca tempore diluvii, non minori soli-
citudine, quam Patres Adami & aliorum Patriarcharum ossa, ut
qui ejus, quem DEUS rapuerat, ossa, quæ servarentur, habere non
posset, Scripta tanquam sacratissimum pignus & depositum sibi atq;
posteritati custodiret &c: Præprimis verò Librum Henochi pro-
bare volunt ex Epist: Jud. v. 14. in qua sequentia leguntur ver-
ba: *Prophetavit de his septimus ab Adam Henoch, dicens: Ecce*
venit Dominus in sanctis millibus suis, facere judicium contra omnes,
& arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum &c:
Quid verò hac de re judicandum sit, perspicuè explicat doctis-
simus *Hottingerus* in peculiari dissertatione de Prophetia Heno-
chi. Alii literarum antiquitatem ab Enoxi temporibus dedu-
centes, permulta notatu digna ipsum scripsisse dicunt. Ita sen-
tit *Genebrardus* Chronographiæ l. 1. p. 10. Refert enim Eno-
sum de Religione & modo orandi DEUM, & disciplinis scri-
psisse. Quale vero Judicium de tali ferendum sit sententia, fa-
cile exinde patet, si aliorum Scripta simul cum his conferamus;
Nam aperta contradictio in istis apparet, contradicunt enim si-
bi, dum alii Henoch, qui septimus ab Adamo, alii Enoxi, qui
tertius saltem ab Adamo fuit, uti testis est *Marianus*, literarum
originem tribuunt. Alii deniq; pro literarum inventoribus
habent Sethum, illiusq; filios, dicitur enim, ipsos varia porten-
ta literis probasse, uti id clare exponit *B. Johann: Hein: Ursin:*
p. 216. & *Valentini*, inquit, *Æonum Doctores scholâ prodierunt*
Gnosticorum quasi myrmecia, Cajani, Abelitæ, Sethiani, Archon-
tici: Hi fabulantur, Sethum à virtute supernâ, boniq; Dei ministris
Angelis, raptum in Cælum, didicisse, τὸν κοσμοποιὸν Θεὸν non esse
eum, cui servire debeat bona mens; sed etiam esse ἀκατονόματον
διναμιν, τὸν ἀνω ἀγθὸν Θεὸν Hæc portenta probatum ibant li-
bris, quos alios Sethus ipse, alios ejus filii septem conscripserint.
Porro varia excogitantur media, quibus Antediluviani literas
suas

suas conservare voluerunt. Dicitur enim, nonnullos literas tabulis aureis, lapideis, æneis & gemmis etiam insculpisse. Plurimi autem antiquas, quæ finguntur, literas in tabulis tantum chartaceis conservatas fuisse arbitrantur; alii literas vel æneis, vel lapideis, vel lateritiis, vel similis materiae columnis insculpisse dicunt. Ex hoc figmentorum cæno eruerunt quidam fabulam de Columnis Sethianis, de quibus hac vice aliquanto prolixius agere animus est. DEUS conatibus adfit!

§. 1. Historiam de columnis istis Sethianis exponit Josephus libr. 1. Antiquit. Jud. c. 3. dicens: σοφίαν ἢ τὴν πρὸς τὰ ἑρμῆα, καὶ τὴν τῶν Διακόσμησιν ἐπενόησαν. ὥστε ἢ μὴ Διαφυγεῖν τὰς αἰθερώπας τὰ εὐρημένα, μηδὲ, πρὶν εἰς Ἰγνώσιν ἔλθειν, φθαρῆναι, περιεργηκότ' Ἄφανισμόν Ἀδάμ τῶν ὅλων ἔσεσθαι, τὸ μὲν καὶ ἰχθὺν πυρὸς, τὸν ἕτερον ἢ κτ' εἶαν καὶ πλῆθ' ὕδατος, σήλας δύο ποιησάμενοι, τὴν ἐκ πλίνθας, τὴν ἢ ἑτέραν ἐκ λίθων, ἀμφοτέραις ἐνέγραψαν τὰ εὐρημένα, ἵνα καὶ τῆς πλινθίνης ἀφανισθείσης ὑπὸ τῆς ἐπομβρίας, ἢ λιθίνῃ μέναισα πρὸς ἀρχὴν μαθεῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἐγχεραμμένα δηλῶσαι, καὶ πλινθίνην δ' ὑπὸ αὐτῶν ἀνατεθῆναι. μέν δ' ἀρχὴ ἔδευρε κτ' τὴν Συριάδα. Verba hæc latinè ita sonant: *Nepotes Sethi sideralem scientiam, ac cælestium rerum cognitionem excogitarunt. Ne autem inventa sua ex horum notitia dilaberentur, & prius perirent, quam pernoscerentur, scientes, Adamum universalem rerum interitum præscivisse, unum incendio, diluvio alterum, excogitatis duabus columnis, una lateritia, altera lapidea, utriq; sua inventa inscripserunt: ut, si lateritiam diluvio deleri contingeret, lapidea superstes hominibus discendi copiam faceret, & quæ inscripta continebat, spectanda exhiberet, vel, lapidea igne abolita, maneret lateritia, manet autem lapidea adhuc usq; diem in Syria.*

§. 2. Auctores harum Columnarum non iidem omnibus sunt; Alii enim faciunt Adamum, dicentes: ipsum hanc ob causam tales erexisse columnas, quo literas, juxta eorum opinionem à se inventas, posteritati communicare posset. Ita sentit *Alsted:* in *Chron:* uti & *Jacobus Boulduc* de Ecclesia ante Mo-

Sen l. r. c. r. Hos sequitur *Carion* in *Chronic*: p. 17. qui etiam
 quanquam ob alium finem, Adamum Auctorem harum colu-
 mnarum facit, scribit enim, Adamum duabus tabulis lapideis im-
 pressisse initia creationis, lapsum hominis & promissionem, uti
 hocce annotavit B. D. *Dorsch*: in *Theolog: Zach*: Alii hanc
 Columnarum structuram attribuunt τῷ Kainan, videatur Hi-
 storia Ebræa Salmanticensis l. 2. c. 11. apud *Drusium* in *Notis ad*
Severum Sulpitium p. 21. Alii has columnas à Chamo inven-
 tas esse volunt; ita sentit *Cassianus* *Collat*: 8. c. 21. *Sethum*, in-
 quiens, *naturalium rerum notitiam, paterna quasi hereditate ac-*
ceptam, posteris commisisse: Hos in deterius datos præci-
pites, curiosas Maleficorum artes, Magicasq; superstitiones
instituisse, demonesq; pro DEO venerari docuisse, editis et-
iam libris memorialibus: Eorum librorum cum nullum Cha-
mus, artibus illis sacrilegis infectus, vetante patre & piis fra-
tribus, secum in arcam diluvii tempore inferre posset, studiosè
id genus nefanda commenta passim metallorum laminis ac
durissimis lapidibus insculpsisse: ita conservata fuisse.
 Nonnulli verò præsertim ex Arabibus opinantur, Chamum,
 qui aliasmet primus fuisse rerum, quas ante diluvium observa-
 rat, curiosarum propagator fertur, ejusq; Posteris post tempus
 diluvii Pyramides diluvio in imum projectas, quæ ipsi Chamo
 etiam ante diluvium haud ignotæ erant, in pristinum locum
 iterum collocasse, ne Proavi sui ex memoria Posterorum facil-
 limè deciderent. Conf: *Atbanas*: *Kircher*: in *obelisc*: *Pam-*
phil: p. 45. Alii harum columnarum inventionem tribuunt
 Cainitis, uti docetur apud *Nauclerum*, & in *Historia Scholastica*.
 Alii Henoch, ut *Viterbiensis* in *Commentar*: super *Berosum*.
 Alii Tubal & Tubaleam columnas illas erexisse arbitrantur, uti
Bergomas scribit.

§. 3. Nonnulli deniq; harum columnarum Auctorem
 faciunt *Sethum*, uti *Eustathius* in *Hex*: p. 47. dicens. ὁ Σηθ ἐν
 ἡλικίᾳ γενόμενος πολλάς ἀρετὰς ἐπενόησεν, ὧν καὶ τὰς ἀπογόνους
 αὐτῷ ζῆλωτὰς κατὰλέλειπεν. ἔτ' οὖν γὰρ πρῶτον ἀστρονομίαν, καὶ
 πᾶσαν τὴν ἐργασίαν ἐφεύρε Διακόσμησιν, ἥντινα ἀρχὴ τῶν ἐσχάτων
 χρόνων Διαμείναν τονῶσθε ὁ Ἀδάμ παθεσκεύασεν. μέλλων γὰρ
 τελευτᾶν ὁ Ἀδάμ προφητεύει τις πρὸς τὸν Θεὸν τὴν ἐν
 κόσμῳ

πῶσω φύσιν ἀπαλείφει πυρὶ, ἔϋδαυ, ἢ ἀκῆσαντες οἱ πῶσι τῶ
 Σηθ δυο σήλας ἐποίησαν, τὴν μὲν ἐκ λίθου, τὴν δὲ ἐξ ἰπῆς πλίνθου
 κατασκευάσαντες. καὶ ἐν ταύταις πᾶσαν τὴν ἑρῶνιον Φορῶν ἐνε-
 χάρξαν πρὸς τὴν ἀληθινὴν τὴν ἀστρονομίαν αὐτῶν γενέσθαι
 εὐρεσιν. ἵνα εἰ μὴ ὕδατι καὶ πάντα φθείρηται, ἢ λίθου ἢ σήλη φυ-
 λάτῃται, εἰ δὲ πυρὶ ἢ ὄσρα κῶδης. γενομένης ἐν τῆς κατομβρίας, ἢ λί-
 θου ἢ σήλη διέμεινεν ἢ τις ἄλλοι τῆς δεῦρο μείνῃ ἐν γῆ τῆ Σηριὰδ ἐ-
 σηλωμένη. Hoc est: *Seth atate ineunte, multas reperit virtu-
 tes, quarum imitatores Posteriores reliquit. Hic n. primus Astro-
 rum scientiam, totamque rerum caelestium descriptam distin-
 ctionem excogitavit, quam, ne extremis temporibus evanesce-
 ret, tali meditatione, curaque sustentavit. Adam n. morti vici-
 nus, Deum, universam hanc mundi naturam, et igne et a-
 qua exterminaturum, filius suis vaticinatur, quo audito qui
 una cum Seth erant, duas erexerunt columnas, unam quidem
 ex lapide, alteram ex silibus laterculis extructam, et in his
 omnes Caeli motus inscripserunt, ne eorum in astrorum sci-
 entiam observationes, inventaque aliqua obscuraret oblivio. Si
 enim aqua omnia consumi contigisset, lapidea illa columna
 conservaretur, si igne, testacea; cum itaque aqua pluvia ter-
 ram inundassent, lapidea permansit, quae ad hanc usque tempo-
 ra in terra Seiriad erecta conspicitur. Alii erectionem ha-
 rum columnarum tribuunt Sethianis, ut Josephus l.c. dicens:
 Nepotes Sethi sideralem scientiam, ac caelestium rerum cognitionem
 excogitarunt &c: Item Sabellicus & Serenus, quamvis hic lon-
 ge aliis circumstantiis, quam ille, rem declaret.*

§. 4. Materia Columnarum Sethianarum itidem est
 dubia, nonnulli enim arbitrantur, Sethum inventa sua, quo ser-
 varentur, duabus columnis, alteri aeneae, alteri lateritiae, inscri-
 pisse, quo, si lateritiam diluvio deleri contingeret, aenea super-
 stes foret; si autem aenea igne interiret, quo tunc lateritia homi-
 nes praeteritorum certiores redderet. Ita Genebrardus alteram ex
 nostris columnis aeneam, alteram autem lapideam facit. Item
Pineda in Jobum T. 2. f. 93, dicente B. Walthero in spicilegio prae-
 fat.: putat, alteram ex hisce columnis, quibus Sethiani inventa

sua inscripserunt, fuisse æneam, quo tempore diluvii, lapideâ de-
structâ, illa superstes maneret, & eo respexisse Jobum, quando
c. 19. v. 24. desideravit scribendorum sermonum su-
orum monumentum, aliquod vel plumbeum, vel lapideum.
Præcipua verò causa esse potest, ob quam fictitiarum columna-
rum Sethianarum materiam facimus partim æneam sive la-
minas, partim lapideam sive lapides, quia etiam de aliis colu-
mnis antediluvianis traditur, illas fuisse vel æneas vel lapideas,
Petr: Commest: enim in *Histor: Scholast: Genes. c. 39*, uti refert do-
ctissim, *Johann: Heinric: Ursin:* p. 226. de hujusmodi columnis ita
loquitur: *Ning vicit Chã, qui regnabat in Bactria Is dicebatur Zo-
roastres, inventor Magicæ artis, qui & septem liberales artes in
quatuordecim columnis scripsit, septem æneis & septem lateritiis,
contra utrumq; Judicium vel diluvium, aquæ scilicet & ignis.* Ita
Cassianus quoq; *Collat: g. c. 21.* nominat diversorum metallo-
rum laminas, quæ aquarum non corrumpèrentur injuria, & du-
rissimos lapides, qui vim ignis non sentirent, quibus sua inscri-
pserit Chamus.

§. 5. Secundum alios materia Columnarum Sethia-
narum fuit lapis, ea forte de causa, quod hæc materia durabilior
& olim & hodie columnarum materia fuerit. Sic antiquis tem-
poribus apud præcos Ægyptios columnarum sive obeliscorum
materia fuit marmoris quoddam genus, variis coloribus gutta-
tim veluti aspersum, quod alias vocatur Pyrites, principalis
enim lapidis substantia rubro colore fulgebat, cui nunc chrystal-
linæ sive Amethystinæ, jam cinereæ vel cœrulei coloris, modo
nigri sive varii marmoris particule, hinc inde per totam sub-
stantiam lapidis commistæ spectabantur. Exinde Ægyptii obe-
liscos suos Soli dedicabant, nam Sol in quatuor mundi Elemen-
ta suum dominium potissimum exerit; hinc dominium Solis
per obeliscos, quos digitos Solis vocarunt, denotabant, per qua-
druplicem enim mixtionem quatuor Elementa significabant.
Conf: Kircher: in Obelisc: Pamphil: l. 1. c. 5. p. 50. Plin: l. 36. c. 8.
E tali materia fuit etiam conflatus Obeliscus in honorem Solis
à Phænicibus erectus, de quo quoq; agit *Kircher: in Obelis: Pam-
phil: l. c.* Hujus sortis etiam Obeliscum sive Columnam in In-
sula

sula Tiberina extitisse fertur; Cum enim insula Tiberina in formam navis ædificata tradatur, obeliscum in medio insulæ erectum, formam mali in medio navis expressisse, verisimile videtur. Et tali materia itidem fuerunt duæ tabulæ lapideæ Adami, de quibus supra ex *Carion*: in *Chron*: p. 17. prolixius egimus. Hodierno quoque die permultæ columnæ lapideæ, ab Antecessoribus nostris erectæ variis locis superstites deprehenduntur. Sic Romæ ad hodiernum usque diem duodecim columnæ lapideæ apparent. Item, in Ægypto plurimi adhuc supersunt obelisci lapidei, præprimis autem in Asna urbe, quæ supra Thebas antiquas sita est. Constantinopoli quoque ad hunc usque diem duo obelisci lapidei in circo maximo Byzantino collocati videntur, qui à Theodosio in hujus urbis ornamentum ex Ægypto translati sunt. Vid. *Kircher*: in *Obelis*: Pamphil. l. i. c. 7. Nostris etiam temporibus columnas lapideas erectas habemus. Sic Frankofurti ad Mænum hoc seculo columna aliqua lapidea forma pyramidali in rebellionis memoriam erecta est. Item Romæ ante aliquot annos in pacificationis Pisanae coactus fuit Alexander VII. Pontifex lapideæ columnæ incidere insolentiam Corforum in Duem Cregvium Oratorem Regis Gallia, & exilium hoc nomine Corsis indictum.

§ 6. Nonnulli contra ex duabus his columnis alteram lapideam, alteram lateritiam fingunt. *Josephus* enim in textu Græco asserit, alteram columnarum ἐκ πλίνθων, latere, alteram vero ἐκ λίθων, lapidibus structam esse. Conf: Doctissimus *Bangius* p. 126. Nam duplex futurus erat interitus mundi, alter incendio, alter diluvio, ne autem inventa sua ex hominum notitia dilaberentur, hæc columnas excogitasse feruntur. Putarunt enim, lapideam non potuisse interire tempore diluvii, quia è lapide, ingenti & admirabili duritie prædita, & immuni ab omni æris injuriâ, exstructa dicebatur, nam lapides non unâ eademque gaudent duritie & crassitie, lapis enim lapide durior & crassior est, & ex materia magis compacta constat, partesque solidiores habet; Et contra arbitrati sunt, lateritiam superstitem fore tempore incendi, quia lateris natura ita est comparata, ut ipse igne potius constantior reddatur, quam ut plane tollatur; Nam

Nam muri è lateribus compacti temporibus maximorum & inextingvibilem incendiorum destrui haud possunt, in igne enim multò magis transformantur & indurantur; Hinc, illas columnas igne iterum perire, impossibile esse, nam quo major flamma adesset, eo majorem etiam adipiscerentur duritiem, quocunq; enim modo lateres acciperent duritiem, eo ipso modo non possent iterum amittere.

§. 7. Sicuti autem cætera in columnis Sethianis fundamento certitudinis carent, ita & hæc, quæ de harum Columnarum forma circumferuntur, æqvè incerta videntur. In dubium etiam adhuc vocatur ab Autoribus, anne monumenta ista columnæ, an verò tabulæ fuerint? Nam ambæ è tali materia confici poterant, quæ tempore diluvii & incendii conservarentur, uti enim è columnis altera lapidea, altera lateritia dicitur, ita & è tabulis alteram æneam, quæ superstes maneret tempore diluvii, alteram autem lateritiam, quæ tempore incendii superstes, hominibus discendi copiam faceret, fuisse putatur. Sic *Genebrard. l. i. Chronogr.*: monumenta illa Sethiana modo tabulas, modo vocat columnas. Tandem verò scribit, eas fuisse tabulas, unam æneam, contra aquæ illuviem, alteram lateritiam, contra ignis conflagrationem.

§. 8. Præterea, si aliarum columnarum sive pyramidum, tam antiquarum, quàm hodiernarum, formam aspiciamus, columnis nostris Sethianis, si aliter extitissent, facile aliquam formam attribuere possemus. Sicuti enim Pyramis à summo fastigio, veluti à puncto incipiens, per lineas in superficies & corpus abiens, paulatim in omnes partes dilatatur; omnis pyramis enim, nimirum pyramis Triangula inordinata, quæ pro usitatissimis habentur, ex meris Triangulis Isoscelibus constat, quæ duo tantum latera habent æqualia: Ita etiam columnæ Sethianæ ab unico principio se incipere, & per lineas in superficies & corpus extendi potuissent. Nam tali modo exstructæ, eò facilius à Cæli & æeris injuriâ ac tempestatibus immunes fuissent, ne pluviae & grandines illarum columnarum insculptas literas & imagines corrumperent, sed omnes guttulæ delapsæ sculpturæ nullum adhibuissent incommodum. Hinc procul dubio factum est, ut *B. Johann: Henric: Ursin: p. 207.* columnis quadratam attribuat
figu-

figuram dicens : *Visuntur sanè Roma in Bibliotheca Vaticana octo Columnæ quadratæ, in quibus Adami, Filiorumq; Sethi &c: literæ proponuntur.* Quadratæ autem dicuntur illæ Columnæ, non ac si omnia latera æqualia fuissent, quod ad figuram quadrilateram Parallelogrammam requiritur; sed quod tantum quoad basin quadratæ dicantur. Cæterum illarum figurarum altitudo perpendiculariter extollitur, & in acumine superficies ununtur. Maximè autem in talibus columnis sive pyramidibus respicitur ad basin, basis enim fundamenti vicem & ornamentum præstat, quam sustinet, statuæ; Nam, si basis labilis & firmo fundamento carens extruatur, tota etiam pyramis sive statua inconstans erit, præprimis quoque, quia basis unica columnæ pars est, quæ maximum pondus & molem sustinet, ideoq; præ cæteris interitus periculo subiecta videtur. Exemplum clarissimum, in quo semper maxima baseos cura in pyramide habitavit, exponit *Vitruvius* 10. Archit:6. *Nostri, inquit, memoria, cum Colossici Apollinis in fano basis esset à vetustate defracta, & metuentes, ne caderet ea statua & frangeretur, locaverunt ex lapidicinis basin exciderdam. Hæc autem basis erat longa pedes 12, lata pedes 8, alta pedes 6.* Observandum autem est, quod basis statuæ semper debeat correspondere, minorum enim minorem, majorum autem majorem esse oportet basin. Hæc omnia etiam ad nostras fictitias columnas Sethianas applicari possunt, nam si tales unquam in rerum natura fuissent, illæ quoque firmo & ipsarum moli correspondenti fundamento sive basi gavisi essent; Legitur enim apud *Josephum* l. c. alteram ex his columnis suo tempore adhuc in Syria visam fuisse.

§. 9. Finis deinde, ob quem columnæ Sethianæ erectæ dicuntur, fuisse fingitur, quod nimirum Nepotes Sethi inventa sua istis columnis inscriberent, eaq; hoc modo posteritati traderent. Qualia verò isthæc inventa fuerint, adhuc sub Judice lis est, contenta enim diversa exprimunt diversi. *Sabellicus* scribit, à Setho prognatos in columnis hisce totum de consummatione mundi arcanum inscripsisse. Alii, & quidem illi potissimum, qui Chamum Autorem harum Columnarum faciunt, statuunt, hisce columnis inscriptas fuisse curiosas maleficorum artes, præstigias ac Magicas superstitiones, uti *Cassianus* Collat: 8.c.21, tradit, *Sethum*, dicens, *naturalium rerum notitiam; pater-*
B *na qua-*

na quasi hereditate acceptam, Posteris commisisse: Hos in deterius datos precipites, curiosas Maleficorum artes, magicasq; superstitiones instituisse, Demonesq; pro DEO venerari docuisse, editis etiam libris memorialibus: eorum librorum cum nullum Chamus, artibus illis Sacrilegis infectus, vetante patre & piis fratribus, secum in arcam diluvii tempore inferre posset, studiose id genus nefanda commenta passim met allorum laminis ac durissimis lapidibus insculpsisse: ita conservata fuisse. Genebrardus l.c. putat, in Columnarum Sethianarum primâ liberales artes, præsertim doctrinam de DEO & Mathematicam, in altera promissionem de Christo Adamo factam cœlatam fuisse. Josephus artes Mathematicas Columnis Sethianis inscriptas commemorat, dicit enim: Nepotes Sethi sideralem scientiam, ac cœlestium rerum cognitionem excogitasse. Josephum quoque sequitur Eustathius Antioch: in Hex: p. 47. qui nominat motus cœlestes τὰς αὐτῶν τῆν ἀράντων Φορὰν, & τὴν τῆς Ἀστρονομίας αὐτῶν ἐφεσιν. Item Plinius libr: 7. c. 56, Epigenes, ait, apud Babylonios 720. annorum observationes siderum cœtilibus laterculis inscriptas docet, quod ad Columnas hæc refert Allat: in Eust: p. 216. Becanus columnarū Sethianarum existentiam aliasmet fortiter defendens, hæc columnis religionem & vaticinia, à majoribus edita, insculpta fuisse opinatur l. 1. Hieroglyph: dignam, inquit, piis viris curam audimo, dum magnâ sollicitudine hoc agitur; ne astrorum ulla unquam ratione perdat, quo nihil est, quod sui ipsius cognitionem facilius & certius quæat tueri! Si benè res omnes expendissent, hæc cura Soli & Luna, qui cæterorum siderum reversiones metiuntur, relicta, hoc omni studio contendere debuissent, ne oracula de generis humani per Christum salute, apud Posteris ignorarentur. Diluvium autem futurum legimus Noacho primum à DEO fuisse revelatum, & ejus Scriptoris, qui hoc prodidit, tanti facimus Auctoritatem, ut eos, qui diversa tradunt, aut nibili aut minoris nibilo aestimemus. Benè igitur valeat Josephus cum suis columnis, nos interim Mosè sequamur, ne tam sinistram

stram de Sethianorum piis animis concipiamus opinionem; ut majorem Astrologia, quam Religionis & vaticiniorum, à Majoribus editorum, rationem atq; curam eos habuisse dicamus. Scholastici putant, Sethi Nepotes Musicam & artem ferrariam, similesq; à Cainitis inventas hisce columnis inscripsisse. Alii autem dicunt, varias antiquitates columnis Sethianis inscriptas fuisse. Ita *Isaac: Vosius* in *Diss: de Æternit: Mundi* c. 10, p. 271. putat, columnas Judaicas eas fuisse, quas Judæi crediderint à Setho esse collocatas, & *Manethonem* jactitasse, se ex iisdem Ægypti antiquitates cognovisse & collegisse.

§. 10. Deniq; inter se dissentiunt, quomodo hæc scripta fuerint, num per Hieroglyphica, num verò per literas. *Sabellicus* ipse fatetur, dubium esse, ane in istis columnis literæ, ane vero animalia, cæteraq; figuræ & Hieroglyphica cælata fuerint, præprimis, quia non adeo diu post diluvium Ægyptiorum sapientia inceperit, quæ plerumq; in Hieroglyphicis consistebat. *Schiagia* enim *Arabs Historicus* apud *Kircher: in Oedip: l. 2. p. 11. p. 173.* dicit, Ægyptios post diluvium in variis scientiis edoctos fuisse. *Schotanus* p. 58. arbitratur, fuisse literas, easq; antiquissimas, quibus sacer Codex exaratus fuit, libeat nunc sive Assyrias, sive Samaritanas literas assignare. Item *B. Johann: Heivric: Ursin* in loco supra citato procul dubio quoque intellexit literas, quia visuntur, inquit, in *Bibliotheca Vaticana octo columna quadrata, in quibus Adami, filiorumq; Sethi Literæ proponuntur.* Nam si illo tempore literæ jam in usu fuissent, certè Nepotes Sethi etiam in suarum Columnarum inscriptione tales adhibuissent, literæ enim pro optimo aliquid posteritati tradendi modo habentur. Probabile enim videtur, Nepotes Sethi juxta horum sententiam usos fuisse literis, cum *Mathesis* & aliæ modo dictæ artes optimè posteritati per literas tradi potuissēt. Celeberrim, *Job. Heivric: Ursin.* p. 212. pro hac sententiâ confirmanda allegat testimonium aliquod his verbis: *D. Bangio, cum librum Henochi diligenter refutasset, tandem tamen concludere non dubitavit; non tamen propterea Henochi omnem scripturam literarum antediluvianarum temerè adjudicandam esse: Quid ita! quoniam, inquit, inter Adami Posterios fuerunt, qui duabus columnis sua in-*

uenta inscripserunt. Sed, quales literæ, an nimirum Assyriæ, Samaritanæ &c: fuerint, ab ipsis Scriptoribus non indicatur. Doctissimus *Bangius* p. 125. scribit, Sethum, secundum Angeli Rocchæ sententiam, characteres in columnis cælatos cum hodiernis Samaritanorum characteribus communes habuisse.

§. II. Non autem principalis Nepotum Sethi in erigendis columnis finis fuit, ut his tantum inventa sua inscriberent; sed potius, ne inventa sua ex hominum dilaberentur notitia, & prius perirent, quam pernoscerentur, ac nemini discendi copiam facerent. Hunc ipsorum scopum clarè exponit *Sabellicus* l.c. Ita etiam sentit *Eustathius*. *B. Johann :Hein: Ursin:* l.c. itidem indicat, principalem columnarum Sethianarum Erectorum scopum, dicens: *Illa summo in pretio esse habenda, quæ sanctissimi & celeberrimi Viri posteritati tradere, & in mundum usq; aliorum propagare laborarint.* Haud ignotus enim erat Sethi Nepotibus duplex mundi interitus. Nam ipse in subsequenti bus dicit, quod prima vice de Judicio Domini publicè concionatus sit Henoch, & primo de diluvio Naah, quæ ratio postmodum fuit duarum diversæ structuræ columnarum.

§. 12. Locum, in quo Columnæ Sethianæ positæ dicuntur, certum determinare non possumus. Alii arbitrantur, istas columnas à Sethi Nepotibus erectas esse in monte sive loco aliquo elevato, nam Sethi familias in monte habitasse dicitur. *A Seldeno* enim de Diis Syris p. 45. citatur Codex Arabicus, in quo legitur, Sethi familias, posterosq; montis occupasse cacumen, in quo Adamus sepultus est. Probabile verò videtur, Sethi Nepotes columnas suas, si unquam hoc opus suscepissent, in illo loco, in quo habitaverunt, erexisse, præprimis etiam, quia iste locus elevatus, tempore diluvii leviori & mitiori aquæ impetu, præ loco aliquo plano, tactus, & prius etiam, quam locus planus, exsiccatus fuisset. Locum quoq; aliquem nominat *Eustathius* Antioch: p. 47. ἐν γῆ τῆ Σηιβαί, per quem plurimi Syriam intellectam volunt; sed non omnes in unum consentiunt, quod verba hæc tali modo explicanda sint, ut per illa indicetur Syria. *Vossius* enim de Ætate mundi p. 271. putat ab *Eustathio* Antioch: intelligi terram, quæ Jud. 3. v. 27. describitur ad montem Euphratim. Quod verò sententia isthæc falsa sit, exinde patet, quia

quia Josephus suo tempore alteram adhuc ex istis columnis dicit fuisse in Syria; jam autem Ephraim in Syria sita non erat, cum Ephraim pars terræ sanctæ fuerit, non item Syria.

§. 13. Quamdiu postmodum columnæ istæ Sethianæ duraverint, in nullo probato Auctore reperitur. Conantur e quidem nonnulli, durationem columnarum Sethianarum exprimere; sed ipsorum dicta omni fundamento veritatis carent. Multi enim dicunt, columnam lapideam superfuisse in Syria ad Josephi usq; tempora, lateritiã verò diluviũ delevisse. Immo *Eustathius* p. 47. dicit, usq; ad sua tempora lapideam permanfisse. *Eustathius* autem, juxta *Leon: Allat:* sententiam, vixit temporibus Constantini, & usq; ad 30. annum hujus Imperii scriptum suum continuavit.

§. 14. Cæterum, quæcunq; circumferuntur de his columnis, omnia esse figmenta jam jam ostendendum est. Ubi illud prius assero, me in dubium non vocare, anne columnæ quædam extiterint quæ Sethianæ fuerint appellatæ; sed an Sethus vel ejus Posterius Antediluviani illarum Auctores fuerint? quod posterius nego. Primò enim Scriptores Sacri hac de re haud quicquam annotarunt, cum tamen nulli præter eos de Antediluviano hoc factò infallibiliter constare potuit. Nam in omnibus antediluvianis rebus gestis nihil certi annotatum habemus, nisi quod à Scriptoribus Sacris factum sit. Cætera plerumq;, quæ circumferuntur, pro fabulis & supposititiis scriptis habentur.

§. 15. Secundò rem dubiam faciunt diversæ Auctorum sententiæ de his columnis; Alii enim dicunt, Columnarum harum primum Auctorem fuisse Adamum, alii Chamum, alii Henochum, & alii Sethum; alii putant, alteram ex his columnis fuisse lapideam, alteram lateritiã, alii autem alteram æneam, alteramq; lapideam faciunt; alii arbitrantur, hæc monumenta Sethiana fuisse tabulas, alii columnas, & sic porro. Si ergò tam multiplex detur contradictio, quomodo quæso aliquid certi de istis columnis constare poterit, omnia enim, quæ proferuntur à Scriptoribus, adhuc in dubium revocari possunt; quia cuncta Scriptorum tradita Scripta sibi invicem sunt contraria. Josepho etiam de istis columnis infallibiliter constare non potuit, quo infallibili traditione de columnis hisce aliquid scribere potuisset,

tuisset, nisi id singulari Spiritus S. revelatione & beneficio factū fuisset, quod tamen in Mosen potius, quam in Josephum cecidisset; quia verò Moses hanc rem silentio planè transit; ideò etiam Josepho infallibilem hujus rei traditionem adscribere minimè possumus, sed potius illius hac de re annotata pro commentis, ex supposititiis scriptis provenientiis, meritò habemus. Revelatio quoque de futuro mundi interitu legitur facta Noacho Gene:6. non Adamo tantum, & revelatio illa anterior non censenda est infallibilis, verum pleriq; Scriptores ad revelationem Adamo factam attendunt, quia structuræ harum columnarum contradicere videtur ordo & tempus decreti divini, revelati de universali rerum interitu.

§. 16. Tertiò supervacanea etiam videtur Columnarum Sethianarum structura, cum vel crediderint columnarum Auctores omnium hominum, vel quorundam interitum futurum diluvio aut incendio. Si illud, non opus scientiis, laterem enim ii lavassent, qui, omnibus hominibus ab universali diluvio vel incendio interfectis, varias scientias posteritati committere voluissent, cum nemo superstes eas intelligere & addiscere potuisset. Si hoc, non opus columnis, superstitionibus Præceptoribus vivis. Nam *quotquot vivebant Patriarchæ*, ut ipse ait D. Bangius, dicente B. Johann: Henric: Ursin: p. 206. *tot viva extabant volumina, ut ex Commentario sapere nec liberet, neq; necesse foret, cum tot præsto essent Doctores vivi quorum quisque dici posset βιβλιοθήκη ἔμψυχος, καὶ περὶ πατέρων μυσείον. Bibliotheca animata, & museum obambulans.* Melius etiam quis mentem suam viva voce, quam per literas & scripta explicare potest. Non autem putandum est, Antediluvianos planè nullam literarum notitiam habuisse, sed quia commodius fuit tunc temporis hominibus viva voce, quam literis consulere, longævitas enim Antediluvianorum in causa fuit, qua semper scientiæ ab uno ad alterum propagari potuerant.

§. 17. Supervacanea insuper quoq; videtur duarum columnarum Sethianarum structura, hanc ob causam, quia utraq; tam tempore diluvii, quam incendii durare & interire potuit. Hac de re haud in eruditè sentit B. Johan: Henric: Ursin: p. 215. *Utraq; inquam, æquè vel durare potest tam in diluvio, quam in incendio vel fatiscere: aut qui factum est, ut, lateritia in ca-*
taclys.

*saclismo quasi colligve facta, non labefacta fuerit lapide a? Deniq;
si bac usq; ad Josephi tempora superfuit in Syria, cur locum, ubi
fuerit, non consignavit? cur nemini visa, nemini memorata?
neq; repertus fuit uspiam, qvi Sethianorum divina reperta inde-
stigaret, orbiq; traderet?*

§. 18. Deinde etiam, posito, duplicem mundi interitum futu-
rum fuisse, scilicet incendio ac diluvio, & Sethianos inventa sua con-
servare voluisse, unica tantum suffecisset columna. Quia aut intel-
lexerunt Adami Vaticinium de ultimo mundi interitu per ignem Se-
thiani & Patriarchæ antediluviani, aut non intellexerunt. Illud fa-
miliæ Patriarchalis Principibus, in quibus λογία DEI servabatur, ad-
scribendum non videtur, nec putandum, Adamum vaticinii Aucto-
rem, quod communicandum cælitus acceperat, sensum non expo-
suisse. Hoc dici simpliciter non potest, nam, si sensum vaticinii asse-
quuti essent, absurdè egissent, quod universali mundi mutationi per
ignem futuræ lateritiæ & lapideam columnam apposuerint. Im-
mò lateritiæ etiam frustra posita fuisset, si universalem mundi inte-
ritum per ignem expectassent, quia, factò hoc, omnes homines inter-
fecti essent. Quæ de re supra fusiùs dictum fuit.

§. 19. Porro è Josephi testimonio, quod adhibet ad proban-
dam columnarū Sethianarum structuram, liquet, Antediluvianos
nescivisse destructionum futurarum ordinem, quod tamen, fa-
cta revelatione, veritati vix verisimile videtur; Contra pietatem
enim Sethianorum fuisset, divinæ providentiæ de conservandis sci-
entiis exstruendo columnas tales præscribere vel diffidere. Ideò meri-
to pro fabula habenda sunt Josephi dicta, nam à nemine ferè istud
factum probari potest. Hinc eruditè loquitur supra citatus *B. Job:*
Heinric: U. sin. l. c. dicens: *Quantò magis considero, tantò magis ma-
gisq; miror, fabulam tam inep. am ulli eruditorum potuisse probari. Ro-
bertus Bailius in Oper: Hist: Chron: p. 4.* e quidem pro fabulâ habet,
quæ Josephus de duabus columnis Sethianis lapideâ & lateritiâ di-
cit, quibus Patriarchæ sua, quæ posteritati committere voluerunt,
inscripsere; Sed *Bailii* ratio contra columnas hæc approbanda non
videtur, quando addit: Nullâ literarū l. scriptiōē l. sculptionem le-
gim, antequã digitus DEI legē suam intabulis lapideis exarasset.
Quam rationem multi alii quoque adducunt, nã omnes, qui no-
vitatem literarū defendunt, Sethianas columnas improbant, ne-
gantq;. Cum tamen, non tantum ante tempora Mosis, sed ante di-
luviū.

Iuvium etiam extitisse literas, probatum sit à Celeberrimo *Bangio* in *Cœl. Orient.* Nec ineptè etiam *Postellus* Præf: lib: de Phœnicum literis: *quis, inquit, tam demens fuerit, ut putet, homines illos sanctissimos, & eorum, qui tantum non mille annos in summa rerum indagine vivebant, filios atumidos & superstites, post mille sexcentorum & quingvagenta annorum decursum caruisse literis, & suum aureum seculum sine literis instituisse! Nulla planè earum rerum, quæ vitæ & exornare & beatiorum reddere solent, sive in religione, sive moribus, sive in artibus, sive doctrinis & disciplinis sit posita, fuit Sacro Sancto illi Patriarchæ Noacho mundi instauratori, quem Janum vocant incognita.*

§. 20. Allegari deniq; adhuc posset ad probandas Columnas Sethianas *Genebrardi* sententia, qui firmo quasi veritatis fundamento nitens, arbitratur, duas istas columnas alteram æneam, alteram autem lateritiam extitisse; Sed *Leo Allatius* in *Eustath:* p. 215. satis doctè respondit, nihil tribuendo huic falsæ relationi *Genebrardi*, quia non tantum pro hac sententia stabilienda nullas citavit Auctores, sed etiam, quia diversa in illis columnis cælata fuisse scripsit.

§. 21. Neq; etiam allegari potest consensus plurimorum Scriptorum, qui omnes, in unum quasi consentientes, nostris columnis varias scientias inscriptas fuisse dicunt, nam illorum Scripta de hisce columnis non tantum omni veritatis fundamento carent, d. ipsis omnibus quoque contradicit *B. D. Dorsch:* qui cunctam inscriptionem scientiarum negat, dicit enim: *Si omnino ejusmodi columna statuenda sint, probabilius & Patriarchis dignius est, res ecclesiæ posteritati commissas fuisse, quàm quod de traditis scientiis ab ipsis inventis afferatur.*

§. 22. Probabile postremò minimè videtur, alteram ex his columnis Josephi temporibus adhuc in Syriâ superstitem fuisse. Nam in ista Regione crudelia & exitiosa bella suscepta leguntur, in quibus non tantum innumeræ urbes, d. & variæ antiquitates devastatæ atq; è hominum memoriâ deletæ sunt; Probabile ergò non est, rebus majoris momenti everfis, unicam istam columnam superstitem permanfisse. Babylonii etiam & alii, qui harum scientiarum, quæ columnis Sethianis inscriptæ dicuntur, notitiam habuerunt, illasq; intellexerunt, istam columnam non amplius tantis periculis expositam reliquissent, sed econtrariò talem ad se transtulissent, præprimis cum vetustatem huic columnæ interitum moliri vidissent

05 A 1868

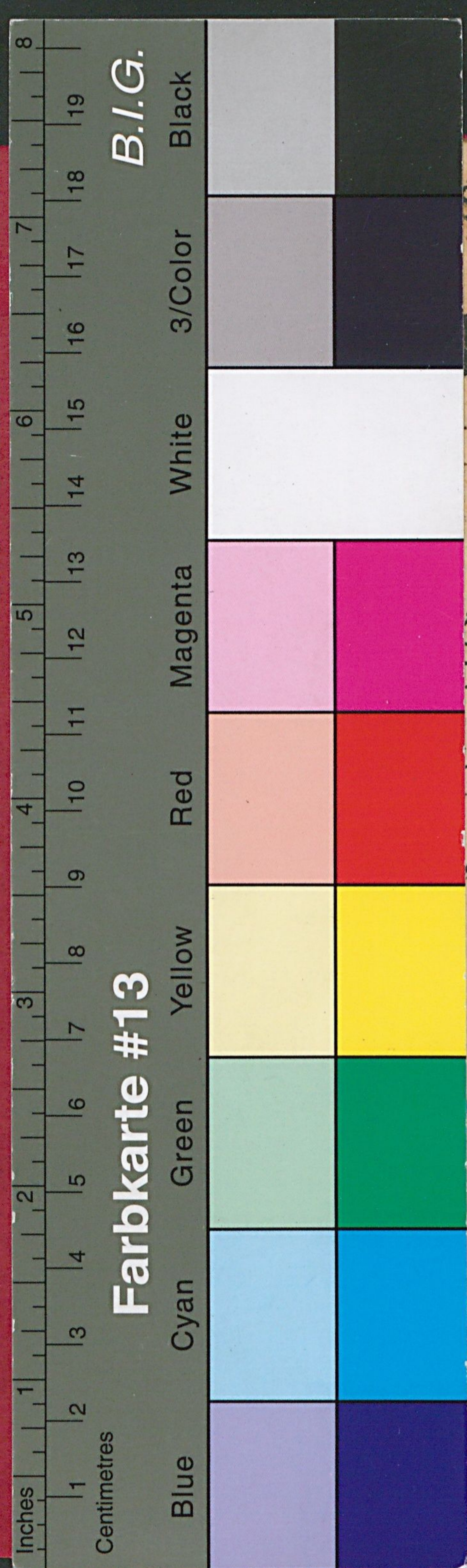
ULB Halle 3
003 786 986

VDM 7

B.I.G.

Farbkarte #13

DISPUTATIO HISTORICA
De
omnis Sethianis,

quam
in Florentissimâ Leucoreâ,
SUB PRÆSIDIO
VIRI
omnè Reverendi, Amplissimi & Excellentissimi,
ÆGIDII Strauchens/
log, Doctoris, & Collegii Theologici
oris Gravisissimi, nec non Historiarum
Prof; P. longè Celeberrimi,
*toris, Patroni, Hospitis ac Consanguinei sui omni bono-
& observantia cultu aeternum Devenerandi
atq; Colendi,*
publicè Eruditorum Examine
sistit

A. & R.
M. ÆGIDIUS Strauch/
In Auditorio Majori
d. 10. Julii Ao. 1669.
horis matut.

WITTEBERGÆ
MICHAELIS MEYERI, Anno clō. 1669. LXIX.